

Enflasyon Muhasebesi Uygulaması Finansal Tabloları Nasıl Etkiledi?

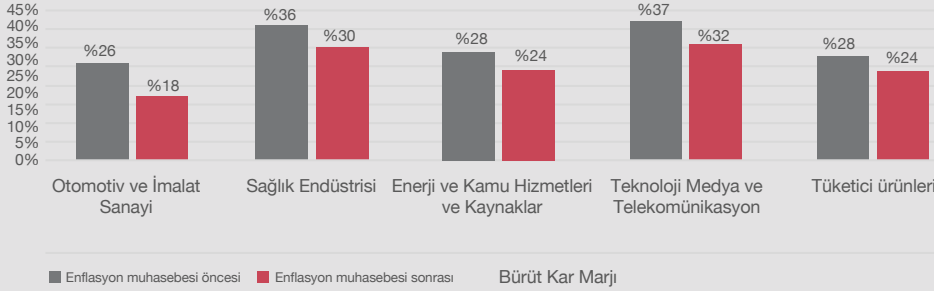
TMS 29 "Yüksek Enflasyonlu Ekonomilerde Finansal Raporlama Standardının ("TMS 29" veya "Enflasyon muhasebesi") uygulanmasının finansal tablolara olan etkilerini analiz etmek amacıyla, 2024 yılı içerisinde, 2022 yılına dair Kamu Aydınlatma Platformu ("KAP") üzerinden halka açıklanan finansal veriler üzerinden bir çalışma hazırladık. Bu analiz ile enflasyon muhasebesinin uygulanmasının finansal tablolar üzerindeki somut etkilerini ortaya koymayı ve standardın uygulanmasının önemine dikkat çekmeyi hedefledik. Aşağıda detayları yer alan sonuçlar hem yatırımcılar hem de diğer finansal tablo okuyucuları için rehber niteliği taşıyan değerlendirmeler sunmaktadır.

Enflasyon Muhasebesinin Temel Performans Göstergeleri üzerindeki Etkileri Karlılıkla ilgili metrikler olumsuz etkilendi

Brüt Kar Marjı

Enflasyon muhasebesinin şirketlerin brüt karlılığı üzerinde olumsuz etkisi olduğu gözlemlenmiştir.

Sektör bazlı brüt kar marjı değişimi

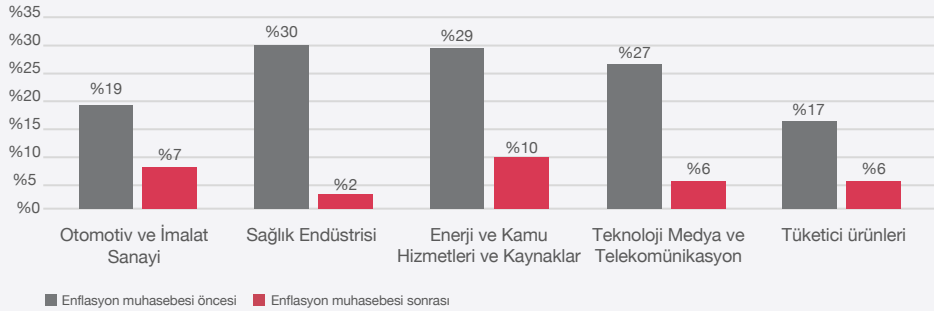

Bilançolarında stok ve sabit kıymet gibi parasal olmayan kalemlerin önemli yer tuttuğu Otomotiv, İmalat Sanayi, Teknoloji, Medya ve Telekomünikasyon ("TMT") gibi sektörlerde, enflasyon muhasebesi uygulaması nedeniyle daha yüksek dönem amortisman giderleri yazılmaktadır. Bu durum, brüt karlılık seviyesinde daha belirgin bir etki yaratırken, stok devir hızının nispeten yüksek olduğu perakende sektöründe brüt kar marjındaki düşüş daha sınırlı kalmıştır.

Net Kar Marjı

Araştırmaya konu edilen sektörler bazında incelendiğinde enflasyon muhasebesi uygulaması sonucunda net kar marjlarında istisnasız düşüş olduğu gözlemlenmiştir.

Sektör bazlı net kar marjı değişimi

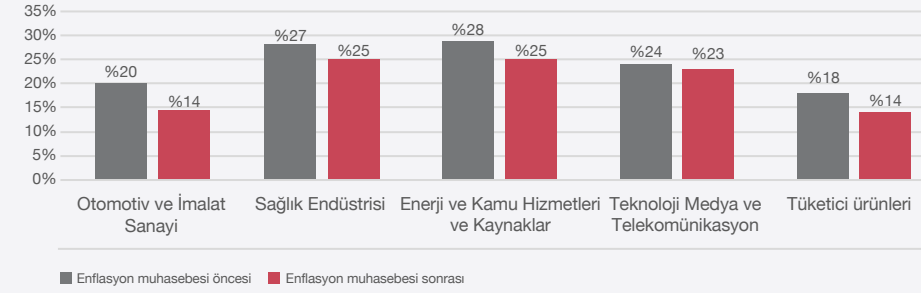
Ağırlıkta net parasal varlık pozisyonunda olan şirketler parasal kayıp yazmaktadırlar, bu da net kar marjını olumsuz etkilemektedir.

FAVÖK Marjı

İş modelleri ve mali tablo yapıları farklı olduğu için enflasyon muhasebesinin FAVÖK marjı üzerindeki etkisi sektörden sektöre değişiklik göstermektedir.

Tüketici ürünleri ve sağlık hizmetleri sektörlerinde brüt kar marjında başlayan erime hemen hemen aynı oranlarla FAVÖK marjına yansımaktadır.

Sektör bazlı FAVÖK marjı değişimi

FAVÖK marjı amortisman giderlerini içermediğinden brüt kar marjına kıyasla iyileşme gözlemlenmektedir.

Enerji ve Kamu Hizmetleri ve Kaynaklar ve TMT gibi duran varlık yatırımları bilançolarında önemli yer tutan sektörlerin cari dönem amaortiman gideri FAVÖK marjı hesaplamasına dahil edilmediğinden FAVÖK marjındaki erimenin daha sınırlı kaldığını gözlemliyoruz.

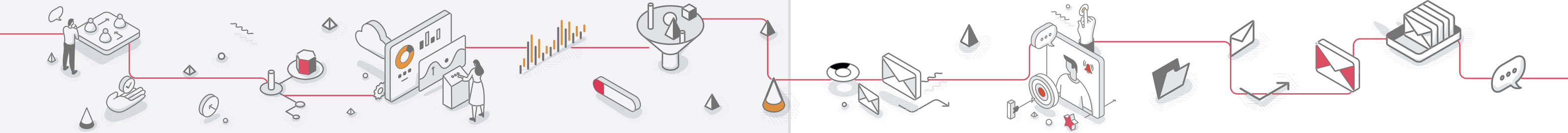
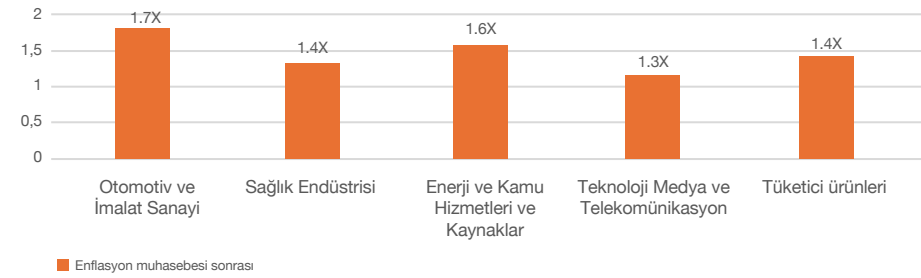
Özellikle TMT sektöründe faaliyet gösteren şirketlerde, gelir modeli abonelik ve uzun vadeli sözleşmelere dayanmaktadır. Bu nedenle, hasılat endekslenirken gelir tablosunda muhasebeleştirildiği tarih yerine, hasılatla konu olan müşteri sözleşmesinin yapıldığı tarih dikkate alınmaktadır. Bu durum, amortismanlar hariç tutulduğunda, brüt kar marjındaki ve FAVÖK marjındaki erimeyi sınırlı tutmaktadır.

Özkaynaklar enflasyon muhasebesi uygulaması ile daha gerçekçi bir görünüme kavuştu

Özkaynaklar

Enflasyon muhasebesi uygulamasının işletmelerin özkaynaklarının büyümesine katkı sağladığı gözlemlenmektedir. Özellikle yüksek miktarda stok bulunduran, maddi ve maddi olmayan duran varlık yatırımlarının bilançoda önemli yer tuttuğu sektörlerde varlık değerlerindeki artış, özkaynakların daha güçlü hale gelmesine neden olmaktadır.

Özkaynak değişimi (% büyüme oranı)

Finansal Hizmetler

Varlık Yönetimi ve Varlık Kiralama Sektörleri

Varlık Yönetimi ve Varlık Kiralama sektörlerinde faaliyet gösteren 79 şirketin 2022 yılı finansal verilerine baktığımızda, 68 şirketin net kar pozisyonunda olduğu, ancak enflasyon muhasebesi uygulaması sonucunda 36 şirketin net zarar pozisyonuna geçtiği, geri kalan 32 şirketin ise net dönem karlılığında %69 oranında bir erime yaşandığı gözlemlenmiştir. Bir şirketin bilançosu net parasal varlık pozisyonunda olduğunda, enflasyon muhasebesi uygulandığında gelir tablosunda parasal kayıp oluşur. Bu sektörlerde faaliyet gösteren şirketler genellikle net parasal varlık pozisyonunda oldukları için önemli tutarlarda parasal kayıp hesaplamışlar ve bu durum net dönem kârlarını olumsuz etkilemiştir.

Gayrimenkul

Gayrimenkul sektöründe faaliyet gösteren 40 şirketin 2022 yılı finansal verilerine baktığımızda, enflasyon muhasebesi uygulaması sonrasında FAVÖK marjında %263 oranında ciddi bir düşüş gözlemlenmektedir. Bu sektörde faaliyet gösteren şirketler, bilançolarında yer alan yatırım amaçlı gayrimenkulleri her bilanço döneminde gerçeğe uygun değer yöntemiyle yeniden değerlemeye tabi tutmaktadır. Ancak Türkiye'deki emlak piyasasında meydana gelen değer artışının enflasyon oranının gerisinde kalması, finansal tablolarda değer düşüklüğüne bağlı zararların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Söz konusu zararlar, esas faaliyet giderleri altında sınıflandırılmakta ve şirketlerin FAVÖK marjı üzerinde aşağı yönlü bir etki yaratmaktadır.

Sonuç

Enflasyon muhasebesinin raporlanan sonuçları önemli miktarda etkilediği açıkça görülmektedir.

8 Kasım 2024 tarihi itibarı ile yayımlanan "Enflasyon raporunda" yıl sonu enflasyon tahminleri 2024, 2025 ve 2026 yılları için sırasıyla yüzde 44, yüzde 21 ve yüzde 12 olarak güncellenmiştir. Eylül 2024'te açıklanan Orta Vadeli Plan'a göre yıllık enflasyon oranının 2027 sonunda tek haneli seviyelere ulaşması beklenmektedir. TMS 29 uygulamasının devam etmesi için diğer niteliksel göstergelerle birlikte tek sayısal kriter olan kümülatif 3 yıllık enflasyonun %100'ün üzerinde olması en önemli göstergedir. Orta Vadeli Plan yerine açıklanan planlar ve raporlar doğrultusunda enflasyon muhasebesinin 2027 yılı sonuna kadar devam etmesi öngörülmektedir. Enflasyon muhasebesi uygulamasının yaklaşık üç yıl daha şirketlerin gündeminde olacağı düşünüldüğünde, şirketlerin kısa vadeli çözümler yerine, dış finansal raporlama, bütçe ve yönetim raporlama süreçlerini, sistemlerini ve organizasyonlarını bu çerçevede gözden geçirmeleri gerekmektedir.

Çalışma Metodolojisi

- Veri Toplama:** Analiz edilmek üzere, KAP üzerinden yayımlanan 417 bağımsız denetimden geçmiş finansal tablolar üzerinden veri toplanmıştır. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ("BDDK") ve Sigortacılık ve Özel Emeklilik Düzenleme ve Denetleme Kurumu ("SEDDK") regülasyonlarına tabi olan Şirketlerin verileri enflasyon muhasebesi uygulanmadığı için analizlere dahil edilmemiştir.
- Veri Hazırlama:** 31 Aralık 2023 tarihinde sona eren karşılaştırmalı finansal tablolarında yer alan yeniden düzenlenmiş 31 Aralık 2023 satın alma gücünde gösterilen 31 Aralık 2022 tarihli finansal tabloları, 31 Aralık 2022 satın alma gücüne getirilmiştir. Bu finansal tablolar 31 Aralık 2022 tarihinde sona eren enflasyon muhasebesi uygulanmamış finansal tablolar ile karşılaştırılmıştır. Şirketler, Tüketici Ürünleri, Enerji, Finansal Hizmetler, Sağlık Endüstrisi, Otomotiv ve İmalat Sanayi, Teknoloji Medya ve Telekomünikasyon ve Gayrimenkul olmak üzere 6 ana sektör bazında kategorize edilmiştir. Aşağıda verilen sektör kırılımlarına göre rasyo analizleri tamamlanmıştır.

Tüketici Ürünleri 113 şirket	Enerji ve Kamu Hizmetleri ve Kaynaklar 72 şirket	Finansal Hizmetler 120 şirket
74 Tüketici	15 Kimya	61 Varlık Yönetimi
16 Kağıt, Ambalaj	34 Enerji ve Kamu Hiz.	18 Varlık Kiralama
13 Perakende	19 Madencilik	41 Gayrimenkul
5 Turizm	4 Enerji	
5 Nakliye ve Lojistik		
Sağlık Endüstrisi 10 şirket	Otomotiv ve İmalat Sanayi 82 şirket	Teknoloji Medya ve Telekomünikasyon 20 şirket
4 Sağlık Hizmetleri	33 Mühendislik ve İnşaat	16 Teknoloji
6 İlaç ve Yaşam Bilimleri	18 Otomotiv	2 Medya ve Eğlence
	5 Filo Kiralama	2 Telekomünikasyon
	3 Savunma Sanayi	
	23 İmalat Sanayi	

- Veri Analiz:** TMS 29'un, Şirketlerin Brüt kar marjı, FAVÖK marjı, Net Dönem Kar marjı gibi temel performans göstergeleri üzerindeki etkisi hesaplanmıştır. Analiz yapılırken temel performans göstergeleri hem yeniden düzenlenmiş hem de cari ölçüm birimine göre ifade edilmemiş finansal tablolar üzerinden hesaplanarak karşılaştırılmıştır.

PwC Türkiye olarak,

Enflasyon Muhasebesi uygulamalarında sağladığımız bilgi birikimi ve sektör deneyimimiz ile şirketlerin bu süreci verimli ve etkin bir şekilde yönetmelerine yardımcı olmaktan memnuniyet duyuyoruz.

31 Aralık 2023 tarihi itibarıyla enflasyon muhasebesini ilk kez uygulayan şirketlerde, verilerin geçmişe dönük olarak oluşturulması, doğru hesaplama yöntemlerinin belirlenmesi ve sonuçların yorumlanması süreçlerinde ciddi zorluklar yaşandığını gözlemledik. Bu süreç, yalnızca finansal raporlama ekiplerini değil, aynı zamanda şirketin karar alma kademeleri de dahil tüm birimlerini etkileyen ve iş süreçlerinin bütünüyle entegre edilmesi gereken bir alan haline gelmiştir. Bu sebeple, şirketlerin enflasyon muhasebesini yalnızca bir finansal raporlama yükümlülüğü olarak değil, aynı zamanda iş süreçlerinin ayrılmaz bir parçası olarak görmeleri gerektiğini düşünüyoruz.

Enflasyon muhasebesi süreçlerinin yönetiminde sunduğumuz hizmetler ile şirketlerin bu zorlu süreci etkin bir şekilde yönetmelerine destek oluyoruz. Tecrübeli ekibimiz, şirketlerin enflasyon muhasebesine geçiş süreçlerinde karşılaşılabilecekleri zorluklara çözüm sunmakta ve finansal raporlamadan bütçelemeye, ERP sistem uyarlamalarından yönetim raporlamasına kadar geniş bir yelpazede danışmanlık hizmetleri sağlamaktadır. Şirketlerin regülasyonlara uyum sağlarken aynı zamanda finansal şeffaflık ve sürdürülebilirlik hedeflerine de ulaşmalarına yardımcı olmayı amaçlıyoruz.

Bu kapsamda sunduğumuz bazı hizmetlerimiz:

Finansal tablolarda enflasyon muhasebesinin uygulanması

Finansal tablolarda enflasyon muhasebesi gerekliliklerine uygun olarak uygulanan metodolojinin değerlendirilmesi

Şirket içi eğitimler ve enflasyon muhasebesi uygulamasına ilişkin teknik destek sağlanması

Enflasyon muhasebesinin bütçe ve yönetim raporlaması süreçlerine entegre edilmesi,

Enflasyon muhasebesinin, ERP ve finansal raporlama araçlarında geliştirilmesi

YASAL UYARI: Bu belge, yalnızca raporun konusunu teşkil eden hususlarda genel bir kılavuz olarak kamuya sunulmuş olup, profesyonel tavsiye niteliği taşımamaktadır. Bu nedenle, konuya ilişkin profesyonel tavsiye almaksızın yalnızca bu belgede yer alan bilgilere dayanarak hareket etmemeniz önemle tavsiye edilir.

Bu belgede yer alan sonuçlar, çeşitli kaynaklardan elde edilen veya derlenen bilgilere dayalı öngörülere dayanmakta olup, öngörülerin doğruluğu garanti edilmemektedir. Olaylar ve koşullar çoğu zaman beklendiği gibi gerçekleşmediğinden, öngörülen sonuçlarla gerçek sonuçlar arasında maddi farklılıklar oluşabilir.

PwC, bu raporda yer alan bilgilerin doğruluğu veya eksiksizliği konusunda (açık veya örtülü) herhangi bir beyan veya garanti sunmamaktadır. PwC, üye şirketleri, çalışanları ve temsilcileri, yasal olarak izin verilen en geniş kapsamda, bu belgedeki bilgilere dayanarak alınan kararlardan, yapılan işlemlerden veya yapılmayan işlemlerden doğabilecek herhangi bir zarardan sorumluluk, yükümlülük veya özen borcu kabul etmemektedir.

© 2024 PwC Türkiye. Tüm hakları saklıdır. Bu belgede PwC ifadesi, PwC ağını veya PwC ağına üye olan bağımsız ve farklı tüzel kişiliklerden oluşan PwC Türkiye'yi ifade etmektedir. Daha detaylı bilgi için www.pwc.com/structure adresini ziyaret edebilirsiniz.

İletişim

Sertu Tali, Ortak
sertu.tali@pwc.com
+90 533 309 6006

Yelda Sefil, Ortak
yelda.sefil@pwc.com
+90 533 447 2616